

Riktlinjer för rättsombuds verksamhet

Med rättsombud avses en FUB-medlem som efter att ha gått en tre dagars grundutbildning för rättsombud anordnad av riksförbundet ger **juridiskt stöd** till andra FUB-medlemmar. Ett rättsombud är inte jurist och har ett ideellt uppdrag. Ett rättsombud kan identifiera sig med ett av riksförbundet individuellt utfärdat visitkort för rättsombudet. Förbundsstyrelsen fattar beslut om rättsombudens verksamhet.

1. Vilka uppdrag arbetar ett rättsombud med?

- a. Rättsombudets uppdrag är att vara ett stöd till andra medlemmar och ett rättsombud ska i första hand lyssna och ta ställning till om stödbehovet hos medlemmen är något som ingår i uppdraget som rättsombud.
- b. Med medlem definieras en person som kan ange ett medlemsnummer när ett rättsombud begär detta för att rättsombudet överhuvudtaget ska åta sig ett uppdrag för personen.
- c. I det fall stödbehovet ligger inom rättsombudets uppdrag ska rättsombudet ta ställning till om denne har tillräcklig kunskap i frågan och/eller tid att hjälpa medlemmen.
- d. Har rättsombudet inte tillräcklig kunskap i frågan ska rättsombudet tydligt från början tala om detta för medlemmen och hjälpa medlemmen att komma i kontakt med ett annat rättsombud. Till exempel kan rättsombudet ge förslag på ett annat rättsombud, kontakta ett annat rättsombud själv och återkomma med besked till medlemmen om lämpligt rättsombud eller mejla över en länk till rättsombudens kontaktlista på hemsidan.
- e. Har rättsombudet inte tid för att ge stöd till medlemmen ska rättsombudet tydligt från början tala om detta för medlemmen och hjälpa medlemmen att komma i kontakt med ett annat rättsombud.
- f. Har medlemmen behov av stöd som inte kräver juridisk kompetens ska rättsombudet företrädesvis hänvisa medlemmen att kontakta en medlemsrådgivare.
- g. Ett rättsombud ska aldrig hänvisa en medlem till en jurist på riksförbundet FUB gällande ett enskilt ärende om det inte omfattar annat som avses i punkt i.
- h. Ett rättsombud kan när som helst själv via telefon eller via mejl kontakta en jurist på riksförbundet och prioriteras då alltid om rättsombudet behöver bolla eller fråga något i samband med ett enskilt ärende.
- i. Skulle en medlem upprepat klaga på stödet under ett samtal, vara otrevlig, aggressiv eller kräva en jurist kan rättsombudet hänvisa till Nina på riksförbundet under telefontiden som är måndag och onsdag mellan 13.30-16.00 på telefonnummer 08-50886628. Observera att detta inte innebär att medlemmen ovillkorligen kommer att få hjälp i sitt enskilda ärende av juristen utan juristen kommer i första hand enbart att lösa situationen i övrigt och ta över samtalet från rättsombudet.

- j. Ett rättsombud kan alltid vid behov kontakta en av juristerna för stöd vid trakasserier/hotfulla händelser.

DEFINITION AV STÖD

1. Det juridiska **stödet** som omfattas inom uppdraget som rättsombud handlar om att ge råd och vägledning inom framför allt det socialrättsliga området som LSS, socialtjänstlagen och socialförsäkringsbalken. I mån av tid och kunskap i frågan kan ett rättsombud också hjälpa till med ansökningar och skriva överklaganden.
2. Utöver rådgivning och skriftlig hjälp kan ett rättsombud agera som stödperson eller ombud.

En stödperson är en informell roll som till exempel kan innebära att rättsombudet följer med en medlem i möten med myndigheter eller i domstolsförhandlingar.

Ett ombud är en formell roll där rättsombudet får en fullmakt från medlemmen att företräda denne vid myndighetskontakter eller i domstolsprocesser. Som ombud ansvarar man för att hålla tidsfrister och att föra medlemmens talan.

För att vara ombud eller målsägandebiträde i en brottmålsprocess krävs en juridisk examen. Ett rättsombud utan juridisk examen kan stötta en medlem i egenskap av stödperson och bland annat följa med på förhör hos polisen och rättegång i domstol.

Det är viktigt att rättsombudet är bekväm i sin roll och känner sig trygg med uppdraget. Det är upp till rättsombudet att avgöra om hen har vilja, kunskap och erfarenhet att företräda en medlem hos myndigheter eller i domstol.

Ett rättsombud kan alltid kontakta en av förbundsjuristerna för att diskutera önskemål från en medlem. Förbundsjuristerna bidrar med praktiska råd, juridisk information och ger förslag på nästa steg.

2. Övriga uppgifter och skyldigheter för rättsombud

- a. För att vara rättsombud krävs det att man är medlem i FUB och myndig.
- b. Rättsombud ska ha tid och engagemang för att hjälpa andra medlemmar.
- c. För att bli rättsombud ska man ha blivit nominerad av sin lokalförening och gå en tre dagar lång grundutbildning anordnad av riksförbundet.
- d. Rättsombud ska delta i obligatoriska fortbildningar som anordnas varje år av riksförbundet.
- e. Rättsombuden ska skicka in en årsredovisning till riksförbunden senast den 1 mars varje år. Detta är en förutsättning för att få arvode och delta i den årliga fortbildningen.
- f. Rättsombuden ska ta del av informationen som ges via FUB:s hemsida och nyhetsbrev.

- g. Rättsombud ska iaktta tystnadsplikt i enlighet med gällande lagstiftning om sekretess kring enskilda uppgifter. Det innebär att ett rättsombud inte får lämna ut en annan medlems personuppgifter till någon annan utan att den som uppgifterna berör har lämnat sitt samtycke till detta. Rättsombuden ska följa riksförbundets personuppgiftspolicy.
https://www.fub.se/files/bilagor/personuppgiftspolicy_fub.pdf
- h. Rättsombud ska ha officiella kontaktuppgifter på hemsidan med en FUB-mejladress och alltid anmäla om någon kontaktuppgift på sidan behöver uppdateras. Anmälan görs till någon av juristerna på riksförbundet.

3. Rättsombudens rättigheter

- a. Rättsombud har rätt till arvode. Arvodet ges årligen med ett fast belopp efter det att en årsredovisning av uppdrag kommit in till någon av juristerna på riksförbundet.
- b. Rättsombud kan även medges ytterligare ersättning för exempelvis resekostnader, förlorad arbetsinkomst eller inköp av litteratur om utgifterna i förväg anmälts till en av förbundsjuristerna och därefter godkänts av riksförbundet.
- c. Förbundsstyrelsen fastställer arvodet för rättsombudens verksamhet.
- d. Ett rättsombud kan när som helst pausa eller avsluta sitt uppdrag genom att informera en förbundsjurist.
- e. Förbundsjuristerna ska med prioritet ge stöd till rättsombuden i deras verksamhet.

Reviderad 7 februari 2022